

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2022-04-19

Diarienummer:
AMN-2022-00020

Handläggare:
Ulrika Grönqvist

Uppföljning vuxenutbildning per april 2022

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden beslutade 2021-12-20 om en regelbunden verksamhetsuppföljning avseende vuxenutbildningen. Förvaltningen ska rapportera månatligen under 2022.

I bilaga 1 presenteras redovisningspunkter utifrån ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 19 april 2022
- Bilaga 1 – Uppföljning vuxenutbildningen april 2022.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2022-04-19

Diarienummer:
AMN-2022-00020

Handläggare:
Ulrika Grönqvist

Bilaga 1. Uppföljning vuxenutbildning april 2022

Denna uppföljning syftar till att redogöra för olika redovisningspunkter inom vuxenutbildningen. Arbetsmarknadsnämnden beslutade 2021-12-20 om en regelbunden verksamhetsuppföljning av vuxenutbildningen.

I april redovisas nedanstående punkter:

1. Att erbjuda stöd i studierna utifrån Verksamhetsplanens mål
2. Extra stödjande insatser
3. Systematisk undervisningsutveckling Uppsalamodellen (SUUUM)

1. Att erbjuda stöd i studierna utifrån Verksamhetsplanens mål

Många av Vuxenutbildningens satsningar i fråga om extra stöd i studierna för elever med varierade behov har koppling till Åtgärder som hör till Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete och Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande. Där finns åtgärder om stöd och effektiviseringar inom sfi, inom 26-punkts-planen, individuellt anpassade åtgärder för personer med betydande svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden (Åtgärd 31) och Utveckla fler alternativ att ge språkstöd och integrera språkträning i fler utbildningar/insatser (Åtgärd 45) som exempel.

2. Extra stödjande insatser

Elevers förutsättningar att klara sina studier

Det finns en stor variation mellan de individer som söker sig till yrkesutbildningar inom Komvux. Vissa har svenska som modersmål medan andra håller på att lära sig svenska som sitt andra språk. Det kan finnas tidigare skolmisslyckanden som en utmaning individen bär med sig. Ju större kunskap som tillkommit genom forskning om kognition och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, samt andra utmaningar vid inläring, desto större har medvetenheten om individers skilda förutsättningar för lärande blivit. Det har lett till utveckling på lokal nivå bland annat genom det som närmare beskrivs under rubriken Extra stöd som särskilt fokusområde i kvalitetssatsningen i Uppsala. Strukturförändringar har också skett på central nivå. En sådan strukturförändring är ett tillägg till Skolverkets statsbidrag i form av Yrkesvux kombination, utöver den tidigare gällande Förordningen (2016:937, Förändring av 31 a § - kombinationsutbildningar).

Yrkesvux kombination

Sedan 2021 har Skolverket ökat statsbidraget för en s k årsstudieplats (800 poäng) till 110 000 kronor om förutsättningarna uppfylls för Yrkesvux kombination. Villkoren för att kommunen ska erhålla statsbidraget är att kommunen erbjuder följande:

- elever med annat modersmål än svenska som läser en yrkesutbildning,
- samt läser svenska som andra språk integrerat med yrkesutbildningen,
- samt är i behov av särskilt stöd för att klara studierna och därför får extra stöd

”Stödjande insatser ska syfta till att ge eleverna större möjligheter att nå målen för utbildningen. Det krävs att ni kombinerar yrkesstudier med språkstudier på sådant sätt att det bidrar till att ge eleverna ökade möjligheter att nå målen för utbildningen. Insatserna kan till exempel handla om att öka flexibiliteten, ge extra stöd eller andra anpassningar och även att utöka den pedagogiska personalen eller liknande”, enligt Skolverket, [Statsbidrag för yrkesvux kombination 2023 - Skolverket](#)

Skolverkets statsbidrag

Den regionala samverkan som ligger till grund för gemensam planering av yrkesutbildningar inom regionen och för gemensam ansökan om statsbidrag, är reglerad genom det s k Resam-avtalet. Resam-möten med samtliga åtta kommuner i regionen hålls varje månad. Uppsala är sammankallande och ansvarar för ansökningar

och redovisningar av statsbidragen. Samverkan är en förutsättning för att ansöka om Skolverkets statsbidrag:

”Minst tre kommuner ska samverka om planering och genomförande av utbildningen. En av kommunerna ansvarar för att skicka in en gemensam ansökan och redovisning. De kommuner som samverkar har ett gemensamt ansvar för att följa beslut och villkor för statsbidraget.”

Extra stöd som särskilt fokusområde i kvalitetssatsningen i Uppsala

Ett av fokusområdena i Vux kvalitetsarbete är: Att vux i Uppsala optimerar de extra stödjande insatserna kopplade till statsbidragen så att dessa kommer elever till godo. Målet har följande sex delmål:

1. Att ha systematiserade språkstödjande insatser inom förvaltningen.

Arbetet planeras av särskilt utsedd samordnare, med erfarenhet och kunskap inom området. En genomlysning har inletts året för att få en bild av samtliga anordnades stödinsatser och behov av ökad kvalitet.

2. Att ha välfungerande språkstödjande insatser i samarbete med VOF

Det har vuxit fram ett samarbete mellan VOF och Vux, vilket bidrar till kompetenshöjande språksatsningar bland personalen inom äldreomsorgen. Det sker olika former av insatser, som exempelvis utbildning av språkhandledare, som blir en resurs på arbetsplatsen.

3. Att ha centrala resurser för att säkerställa att de extra stödjande insatserna följer eleven hela vägen. Ex. Lärcentrum och Resursteam.

De två centrala stödcentra som byggts upp sedan några år tillbaka fyller två olika syften:

- Lärcentrum är öppet för samtliga vuxelever som önskar komma fysiskt eller digitalt för att få stöd i olika former. Lärcentrum bemannas av specialpedagog, ämneslärare och kurator som alla arbetar studiecoachande. Alla är erfarna vuxenpedagoger. Stöd kan bland annat vara att få sitta ostört bland andra studerande för att få studiero, att få hjälp av specialpedagog eller att låna dator eller andra hjälpmedel. Samverkan med den skola där eleven studerar förekommer, när eleven efterfrågar detta. Lärcentrum besöker skolor vid kursstarter för att informera nya elever. Dessutom anordnas lärandetillfällen där den samlade kunskapen som finns på Lärcentrum sprids till alla utbildningsanordnare inom Vux i Uppsala.
- Resursteamet består av speciallärare, psykolog, studiecoach och kurator och finns med initialt vid elevers väg in i studier, då elever vid ansökan kan beskriva utmaningar och svårigheter som funnits vid tidigare studier. Då erbjuds eleven möte med Resursteamet och stöd planeras redan från start. Resursteamet jobbar tvärprofessionellt för att säkerställa att fler perspektiv tas in de förarbeten kring eleven som görs. Teamet jobbar även konsultativt mot utbildningsanordnare som efter en tid kan upptäcka att elever har behov av olika anpassningar och bidrar med kunskap om vilket stöd som är lämpligt att sätta in.

4. Att extra stödjande insatser är en integrerad del i svenska som andraspråkselevers yrkesstudier Uppsala.

Detta arbete kommer konkretiseras under 2022 och framöver. Ett exempel är att det tillsätts en tjänst på de olika skolorna som ska fungera som brygga och stöd mellan skola och praktik. Det är ett behov som skolorna och många arbetsplatser har lyft som ett lämpligt stöd.

5. Att ha förstärkt information eller andra insatser innan eleven söker till kombo.

Detta arbete kommer konkretiseras, tillämpas och utvärderas under 2022 och framöver.

6. Att upprätta en aktiv samverkan med projektet Region-Skolverket som ska utveckla kombinationsutbildningarna under 2022.

Projektet är ett samarbete mellan Skolverket, regionen och kommunen och startade i mars 2021. Fram till mars månad 2022 har projektets fokus varit att kartlägga samverkan på strategisk och operativ nivå. Intresset för projektet är stort och Skolverket rapporterar till utbildningsdepartementet, regioner och kommuner. Delrapport från samtliga regioner och lärosäten kommer i slutet av juni månad.

I projektet deltar region Uppsala, Skåne, Västra Götaland, Västernorrland och Gävleborg. Kalmar och Västmanland är med som representanter för regioner som inte har kombinationsutbildningar. Tre lärosäten deltar och de koncentrerar sig på olika perspektiv: Stockholms universitet, Nationellt centrum för andraspråk undersöker elevers och lärares erfarenheter. I tillägg till detta även undervisningens utformning och kvalitet samt hur organisation kring kombinationsutbildningar ser ut. Linköpings universitet, vuxnas lärande, undersöker kartläggning och validering, hur praktik organiseras samt hur branscher involveras och vilka utmaningar yrkeslärare kan uppleva. Linköping ska också titta på i vilken omfattning upphandling/auktorisering/egen regi spelar roll. Malmö universitet fokuserar på studie- och yrkesvägledares roll.

I uppdraget ingår att på nationell nivå identifiera vilka kombinationsutbildningar som är funktionella, adekvata och framgångsrika samt att utveckla en metodik för en kombinationsutbildning som kan integreras i skolsystemet. Den regionala målsättningen är att öka samverkan, stärka kopplingen mellan utbildning, arbetsliv och arbetsplatsförlagt lärande, samt att säkerställa att utbildningarna bidrar till kompetensförsörjningen. Det handlar också om att skapa förutsättningar för att bedriva utbildningar med kontinuitet och flexibilitet.

Projektet förlängdes från 1 april 2022 och går in i en mer operativ fas. Region Uppsala har anställt en projektledare med pedagogisk bakgrund och fas två sträcker sig till den 28 februari 2023. I detta uppdrag ingår att samordna en regional utprovning av framtagna rekommendationer för en kombinationsutbildning, i syfte att identifiera vilka kombinationsutbildningar som är funktionella, adekvata och framgångsrika på en såväl strategisk som

operativ nivå. Projektledaren ska även i samverkan med Skolverket, lärosäten, övriga deltagande regioner och huvudmän identifiera, analysera och värdera olika typer av kombinationsutbildningar. Syftet är att identifiera och utveckla rekommendationer för en yrkesinriktad sfi som kan integreras i skolsystemet utifrån en såväl strategisk och operativ som didaktisk nivå.

3. Systematisk undervisningsutveckling Uppsalamodellen (SUUUM)

I januari 2021 övergick samarbetet med *Nationellt centrum för svenska som andraspråk* (NC) vid Stockholms universitet med Vuxenutbildningen i Uppsala till ett systematiskt utvecklingsarbete. Detta byggde på en utbildning som NC haft med utvalda lärare samt alla rektorer inom Vuxenutbildningen 2018 - 2020.

Varje anordnare, extern och egen regi, utsåg lärledare som skulle leda en grupp lärare inom den egna verksamheten i ett systematiskt utvecklingsarbete baserat på en metod utarbetad av Professor Helen Timperley (<https://pedagog.malmo.se/artiklar/helen-timperley/>) Modellen bygger på att man tar reda på elevens faktiska behov av kunskap, naturligtvis utifrån styrdokument, branschkrav etc, men också utifrån samtal med handledare på praktikplatser och från djupintervjuer med eleverna själva. Undervisningen ska sedan enbart fokusera på det eleven behöver, och utgå ifrån elevens förkunskaper, var eleven står just nu och vart eleven är på väg.

Lärledarna träffades en gång i månaden och fick handledning av pedagoger från Nationellt centrum för svenska som andraspråk och gick sedan hem till sin egen verksamhet och bedrev det praktiska utvecklingsarbetet. I december 2021 avslutades det formella samarbetet med NC och vuxenutbildningen i Uppsala fortsätter att driva utvecklingsarbetet med egna handledare. Samtidigt sker en anpassning till de förhållande som råder i Uppsala samt att vi breddar den vetenskapliga basen och tittar på ny forskning. Idag deltar 21 lärledare från alla anordnare i Uppsala i arbetet och man träffas fyra gånger per termin för handledning och samarbete. Däremellan bedriver de det systematiska utvecklingsarbetet i lärgrupper på sin egen skola. Detta leder till bättre förutsättningar för en likvärdig undervisning för elever inom Uppsalas vuxenutbildning.